

Valtuustoaloite Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto

Selvitystyöryhmän perustaminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ensihoidon järjestämisvastuun siirtämiseksi Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselta terveyden- ja sairaanhoidon toimialalle.

Ensihoidon järjestämisvastuun siirtäminen pelastuslaitoksilta terveyden- ja sairaanhoidon toimialalle on ollut ajankohtaista usealla hyvinvointialueella; viimeisimpänä Päijät-Hämeessä. Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella ensihoidossa työskentelee nykyään enää vain yksittäisiä pelastajia ja tulevaisuudessa ensihoidon ja pelastuksen tiet vääjäämättä erkanevat täälläkin toisistaan.

Väestömme ikääntyessä kotiin vietävät palvelut ovat lisääntyneet ja vain murto-osa ensihoidon potilaista on kriittisesti sairaita hätätilapotilaita. Nykymallilla, jossa ensihoito tuotetaan yhdessä pelastustoimen kanssa, ei pystytä riittävän laadukkaasti ja potilaslähtöisesti vastaamaan muuttuneisiin tarpeisiin. (Hoikka & Uutela, 2023.)

Terveydenhuoltolaki ohjaa ensihoitopalvelun suunnittelua ja toteutusta niin, että ensihoitopalvelun on toimittava yhteistyössä päivystyksen ja kotiin vietävien palveluiden kanssa. Ensihoidolla on myös enemmän toiminnallisia yhteyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon kuin pelastustoimen kanssa. Jotta hoitoketjujen kehittäminen, potilaiden hoito ja moniammatillinen yhteistyö voidaan turvata, tulee ensihoito integroida terveyden- ja sairaanhoidon toimialan sisälle. Tehtävä työ vaatii vahvaa terveystoimen substanssiosaamista sekä hoito- ja lääketieteen tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Muutos selkiyttää toimialojen tehtävänkuvia ja työnjakoa hyvinvointialueella sekä kehittää ensihoitajien työtä ja mahdollistaa paremmin urakehityksen. (Hoikka & Uutela, 2023.) Painopisteen tulee kuitenkin olla lakisääteisten ensihoitopalveluiden tuottamisessa.

Maakunnallinen ja maanlaajuinen pelastajapula ja lisärahoituspaineet puoltavat järjestämisvastuun siirtämistä terveyden- ja sairaanhoidon toimialalle ja pelastajien työpanosta onkin järkevää tarkastella suhteessa ensihoitotyöhön. Pelastushenkilöstön osuutta ensihoitopalvelusta vähennetään jo nyt purkamalla moniammatillista toimintaa. Aloite on nyt ajankohtainen, kun Pohjois-Karjalan pelastustoimen palvelutasopäätös v. 2024–2027 on muokkauksessa.

Ensihoidon kenttäjohtajien osalta sosiaali- ja terveystoimen asetukset ensihoitopalvelusta 340/2011 9§ sanoo: sairaanhoitopiirillä on oltava ympärivuorokauden toimivat ensihoidon kenttäjohtajat. Kenttäjohtajat ovat ensihoitopalvelun järjestämistavasta riippumatta sairaanhoitopiirinsä ensihoitopalvelun tilannejohtajia ensihoitopalvelusta vastaavan lääkärin ja päivystävän ensihoitolääkärin alaisuudessa. Siksi myös ensihoidon kenttäjohtajien kohdalla selkeintä olisi, että he toimisivat hyvinvointialueella terveyden ja sairaanhoidon toimialan alla.

Järjestämisvastuun siirto ei aiheuta irtisanomisia ja pelastajien työ ensihoidossa vähenee asteittain. Työntekijät, kalusto ja pelastusasemapaikat pysyvät entisellään, eikä muutos tule näkymään hyvinvointialueen asukkaille.

Lähde: Hoikka Marko ja Anssi Uutela, 13.7.2023 Savon Sanomat/Ambulanssin kyydissä on yhä useammin erilainen potilas kuin ennen vanhaan, eikä entinen toimintatapa toimi enää